

MEŽA KONSULTATĪVĀS PADOMES SĒDES PROTOKOLS NR.14

Sēde notiek 2002. gada 11. decembrī.

Sēdi vada: M.Roze

Piedalās:

Konsultatīvās padomes locekļi – J.Biķis, J.Birģelis, A.Cunskis, A.Domkins, J.Donis, H.Jordāns, V.Līdaka, L.Līpiņš, A.Melnis (R.Strīpnieka vietā), A.Orinskis, A.Ozols, U.Rotbergs, J.Priednieks, J.Spāre, M.Strazds, O.Žvagiņš;

L.Straujuma – Zemkopības ministrija;

I.Kovisārs - Latvijas Kokmateriālu eksportētāju asociācija;

J. Mārciņš – Latvijas Kokapstrādes uzņēmēju un eksportētāju asociācija;

T.Kotovičs – Valsts akciju sabiedrība “Latvijas valsts meži”;

A.Plezers – Asociācijas “Latvijas Mēbeles”;

M.Sestulis – VMD Cēsu virsmežniecība;

A.Šmits – LVMI “Silava”;

A.Puķīte – A/s “Baltic Pulp”;

J.Eizentāls – “Jaunais laiks”;

M.Lasmanis – “Jaunais laiks”;

N.Iškova – “Jaunais laiks”

A.Nābels – Šneiders – Meža politikas departaments;

I.Silamiķele - Meža politikas departaments;

S.Eglāja - Meža politikas departaments;

L.Ģērmane - Meža politikas departaments;

A.Čače - Meža politikas departaments;

M.Graudums - Meža politikas departaments;

M.Glazkova - Meža politikas departaments;

V.Straume - Meža politikas departaments;

R.Timermanis - Meža politikas departaments;

A.Fišere - Meža resursu departaments;

A.Budreiko – Meža resursu departaments.

Nepiedalās:

R.Strīpnieks, Ē.Zaķis;

Preses pārstāvji: M.Paegle – Latvijas Radio, M.Ķirsons – “Dienas bizness”, A.Pelāne – “Diena”, K.Kosmačevs – “Telegrāfs”, G.Ģērķis – “Baltijas Koks”, A.Lediņš – “Meža Vēstis”, I.Jakaitis – “Lietaskoks”, Kaspars Līcītis - ”MT”;

Protokolē: M.Mikule

Darba kārtības projekts:

1. MKP 2002. gada 18. septembra sēdes protokola apstiprināšana.
2. Par Latvijas pozīciju koksnes piegādei celulozes rūpnīcai. Ziņo A. Ozols.
3. Par politikas pamatnostādņēm Valsts akciju sabiedrības “Latvijas Valsts meži” stratēģiskajam plānam.
Ziņo J. Birģelis.
4. Citi jautājumi.

M.Roze

Labdien, kolēģi. Man ir liels prieks redzēt jūs šeit un piedalīties Meža konsultatīvās padomes darbā. Es uzskatu, ka šī sanāksme ir ļoti nepieciešama, jo meža nozare ir ļoti nozīmīga un notikumu attīstība nozarē un ap nozari ir guvusi publisku skanējumu. Vai ir kādi citi priekšlikumi par dienas kārtību? Ja nav iebildumi, tad varam sākt ar iepazīšanos.
/Klātesošie stādās priekšā/

1. MKP 2002. gada 18. septembra sēdes protokola apstiprināšana.

Nolēma:

Apstiprināt 18.09.2002. MKP protokolu.

2. Par Latvijas pozīciju koksnes piegādei celulozes rūpnīcai. Ziņo A. Ozols.

Pagājušonedēļ visiem tika izsūtīts materiāls. Šis jautājums ir svarīgs, tādēļ nepieciešams Meža konsultatīvās padomes viedoklis. Pirmkārt, jau vairākas reizes Meža konsultatīvajā padomē (MKP) ir diskutēts par koksnes piegādi celulozes rūpnīcai. Otrkārt, Ministru kabinets jau ir ņēmis vērā meža nozares viedokli, kas tika pausts MKP, pieņemot līdzšinējo sarunas pozīciju par koksnes piegādēm, nosakot, ka tās būs apaļkoksnes piegādes no Valsts akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži” (LVM). Treškārt, šis piedāvājums satur virkni lietu - ilgtermiņa mežizstrādes līgumus (IML), koksnes piegādes mehānismus, par kuriem arī MKP ir vairākas reizes diskutēts. Tādēļ uzskatu, ka par jebkuru jaunu priekšlikumu MKP jāpauž savs viedoklis, jo MKP ir meža nozares reprezentatīva institūcija. Viedoklis ir ļoti būtisks, lai varētu iesniegt Ministru kabinetam priekšlikumu par mandāta došanu darba grupai. Ministrijas speciālistiem ir savs viedoklis, bet to diskusijas sākumā nepaudīsim, lai tas neietekmētu. Labprāt ar to padalīšos diskusijas gaitā.

M.Roze

Aicinu izteikt un pamatot viedokli.

J.Biķis

Latvijas Kokrūpniecības federācijā esošām asociācijām nav vienāds viedoklis, bet tomēr ir daudzi momenti, kurus mēs saprotam vienādi. Atšķirīgo viedokli aicinām paust mūsu kolēģi. Vēlreiz gribētu atgādināt klātesošiem, ka šis ir jautājums par turpmāko Latvijas valsts mežu attīstību. Celulozes jautājums te, manuprāt, ir kā katalizators dažādu problēmu apspriešanā, piespiežot mūs reaģēt un domāt par lietām, par kurām tāpat būtu jādomā. Jau pirms desmit gadiem nozarei aktuāls bija jautājums, vai Latvijā meža komplekss ir sabalansēts. Latvijā sīkkoksnes un koksnes atlieku pielietojums bija neapmierinošs, ar to domājot kurināšanu, enerģētikas ražošanu un celulozi. Tā ir viena neliela kompleksa daļa, kas patērē nosacītu koksnes daļu, kurai nebija pielietojuma. Tādēļ arī visus šos gadus nozares pārstāvji atbalstīja celulozes rūpnīcu. Šobrīd apzināmies, ka vajag šo kompleksu sakārtot, tajā pašā laikā apzināmies, ka šis celulozes komplekss, ja tas attīstīsies kā galvenais komplekss, centīsies ietvert pēc iespējas plašāku izejmateriālu zonu, kā tas notiek citviet pasaulē. Daudzās valstīs ap celulozes rūpnīcu, kas ir liela, bāzējas vesela nozare. Latvijā meža nozare no jauna nav jāveido. Te atklājas pretruna. Investoru prasības, kas tika izvirzītas jau 1998. gadā, bija vēlme iegūt plašu resursu zonu. Tad parādījās vēlme iegūt mežus ilgtermiņā vai koncesijā, par ko sākās diskusijas, kas aktualizēja problēmas par nozares attīstību, stratēģiju un visu pārējo. Laika gaitā šī problēma tiek risināta, un Latvijā sāk attīstīties kurināmais komplekss. Ļoti būtiski, to nedrīkst nenovērtēt, ka pēdējos gados koksnes izmantošanas tehnoloģijas ir izmainījušās. Latvija atrodas tādā ekonomiskā, ģeogrāfiskā un klimatiskā zonā, kur koki pārsvarā aug

pietiekoši taisni, lai cik tas jocīgi neizklausītos, un šī tievkoksne, kuru agrāk nebija iespēju izmantot, modernizējot tehnoloģijas, tagad tiek pārstrādāta. Celulozes ražošanā vairāk tiek izmantota šķelda, nevis koks. LVM apaļo kokmateriālu izstrādes un tirdzniecības pilotprojektā bija paredzēts, ka tiks pārdoti 22 % papīrmalkas, no kuras pusi izpirka kā sīkbaļķus. Tādēļ jārunā par 10 % - 15 % koksnes, jo pārējie 85 % resursu Latvijā tiek izmantoti pilnībā. Tādēļ nesamērojamas ir vēlmes, izveidot tādu tradicionālu kompleksu, kura centrā ir papīrfabrika vai esošā kompleksā ienāk pircējs, kas pērk to, kas ir nepieciešams. Šī, lūk, ir problēma ar kuru netiekam galā. Ir pilnīgi skaidras investora biznesa intereses, kas grib dibināt sev vēlamo biznesa struktūru. Ir arī nozares intereses, kas grib iegūt pircēju, tam, kam nav noieta tirgus. Patiesībā lēmums ir politisks. Vajadzīga celulozes rūpnīca, kas pērk brīvā tirgū sortimentus. Jautājums, cik daudz mēs piekāpjamiem nodokļu jautājumā, ceļa būvē, infrastruktūras sakārtošanā. Vai mēs piekāpjamiem arī resursu jautājumā. Šādi izprotot situāciju, divus gadus atpakaļ tika pieņemts lēmums pāriet no meža nodošanas, ar 85 % sortimenta, uz specializētām piegādēm. Šāda situācija neapmierina investorus, tāpēc, mainoties politiskajai varai, valdībai un pārējam, tiek mēģināts atkal no jauna izvirzīt iepriekšējās prasības. Tāpēc es varu teikt, ka to kompleksa pārstāvju, kuri ir ražotāji un patērē kokus, pozīcija ir viennozīmīga - šāda nostāja nav pieļaujama. To spēles dalībnieku intereses, kam ir IML, kuras pauž Mežizstrādātāju savienība, sakrīt ar investoru izvirzītajām prasībām. Tāpēc visam kompleksam nav vienādas domas, acīmredzot, jautājums ir jāizvērtē tiem, kas pieņem politiskos un ekonomiskos lēmumus. Tos jāiestrādā meža attīstības stratēģijā, jāpieņem kā postulāts un jāpilda. Latvijai ir komplekss, kas pietiekami spēcīgi strādā visos pasaules tirgos, un šeit trūkst tikai vienas detaļas. Tādēļ nav atbalstāma vēlme iegūt visus resursus un veidot jaunu kompleksu.

M.Strazds

Vēlos piebilst Biķa kunga sacītajam. Situācija ir mainījies vienā aspektā. Jau vairākus gadus mēs runājam par celulozes rūpnīcu, kuru pārstāvēja trīs akciju turētāji. Izskatās, ka somi vēlas šajā projektā darboties vieni paši. Jāsaka, vismaz no mežu noplicināšanas un ekoloģiskās puses, Somijā ir pats sliktākais stāvoklis, kādu vien Eiropā (droši vien arī visā pasaulē) ir iespējams atrast. Projekta pašreizējā virzība izskatās pēc mēģinājuma iebāzt Latvijai savā kabatā.

U.Rotbergs

Diskusijai ir trīs dimensijas: konkrētā uzņēmuma intereses, Latvijas meža sektora intereses, kuras puda Biķa kungs, un lielā sektora, tautsaimniecības intereses, kā veidot tādu uzņēmumu attīstību, kurā izdzīvo sekmīgākais biznesa plāns un visiem ir vienādi, caurspīdīgi noteikumi. Pasaules Dabas fonds kopā ar Pasaules banku, konkrēti celulozes projekta sakarā, veica pētījumu, kurš gala rezultātā būs pieejams janvārī, kādus ierobežojumus var uzlikt iespējamām investīcijām caur dažādām Pasaules bankas struktūrām. Nepievēršoties konkrēti vienam vai otram investīciju modelim, valstij jānosaka investoram ļoti stingras prasības, par viņa uzvedību sektorā, galvenokārt, legalizācijas aspektā. Jo ienākot tādām spēlētājam, kā celulozes rūpnīcai, skaidrs, ka mainīsies cenas, var palielināties spiediens uz mežiem. Normālā sabiedrībā biznesā esošais rūpējas par piegāžu ķēdēm. Ir jājautā investoram par viņa uzvedību sektorā, vai tiks dota preference sertificētai koksnei, vai viņi ir nomaksājuši nodokli, vai darbinieki ir saņēmuši legālas algas. Mums ir izsniegtas Metsäliitto prasības, tās ir ļoti vienpusējas, līdzīgas prasības var uzstādīt pašam investoram. Vajadzētu izvērtēt, vai tas ir mūsu ekonomiskajās interesēs, vai mūsu sektora interesēs, ka izveidojas milzīgs kartelis, kuram ir gan ilgtermiņa ciršanas tiesības, gan lielas pārstrādes jaudas. Vai LVM varēs efektīvi tirgot apaļkoksni, ja būs tik liels spēlētājs, kas diktēs cenu. Ir virkne jautājumu, kas

interesē sektoru: kāda būs investīciju vide, vai tā būs vienlīdzīga, caurspīdīga jebkuram konkurentam, vai būs tā, ka viens spēlēs stabili un pārējie vienkārši lēkās.

M.Roze

Domāju, ka ir ļoti būtiski ievērot kopīgo akciju paketi no visiem aspektiem, un šis dokuments, galējais variants varētu būt vērtīgs tālākai izskatīšanai.

A.Cunskis

Kā Biķa kungs teica, vakar Latvijas Kokrūpniecības federācijā par šo jautājumu diezgan ilgi un rūpīgi spriedām. Piekāpjoties dokumenta a), b), c) punktiem, mēs faktiski atgriezāmies šī gada 5.februāra situācijā, kad šeit, gandrīz tādā pašā sastāvā, apspriedām LVM stratēģiju 2001. - 2003. gadam, kurā galvenās LVM nostādnes bija IML saglabāšana vismaz līdz 2003.gadam un pat to skaita palielināšana līdz 70%. Tāpēc tagad Biķa kungs teica, ka it kā šis dokuments saskan ar mežizstrādātāju interesēm. Tiešām, es varu apgalvot, ka tas tā ir. Tāpat kā Biķa kungs aizstāv pārstrādātāju biznesa intereses, tāpat arī Mežizstrādātāju savienība ir dibināta, lai aizstāvētu savu uzņēmumu intereses, kuri pašreiz pērk koksni gan izolēs, gan IML. Un tāpēc, ja pagājušajā gadā Metsäliitto un Sodra prasīja dažādas koksnes garantijas, un mēs bijām gatavi strādāt, lai mēģinātu rast iespēju nodrošināt šīm firmām miljonus divsimt tūkstošus apaļkoku no valsts mežiem. Tad tagad, ja tiekam atbrīvoti no šādas koksnes garantijas, uzskatām, ka šāds piedāvājums nav pieņemams. Punkts c) ļoti ierobežo LVM saimniecisko attīstību. Vēlos nedaudz argumentēt pretējo viedokli, izveidojoties LVM, arī mūsu nostādne bija, ka LVM nav jānodarbojas ar saimniecisko darbību un jāļauj attīstīties Latvijas mežizstrādē privātajam biznesam. Ja tagad mēs uzskatām, ka LVM ir pati tiesiska attīstīt savu biznesu, pirmais solis ir sortimentu tirdzniecība. Tas nozīmē, ka nākošais solis ir LVM dot tiesības iegādāties forvarderus un harvesterus. LVM nevajadzēs izmantot privātfirmu pakalpojumus, tie paši varēs darboties šajā biznesā. Un kāpēc lai LVM nespertu šo soli? Tad, kad LVM būs sortimenti pašu īpašumā, kāpēc necelt zāģētavas un lielu valsts uzņēmumu, kas tad gan biznesu pietiekoši plašā apmērā diktēs un regulēs. Tā kā mēs uzskatām, ka pašreiz investori mums piedāvā vieglāko un vienkāršāko ceļu. Ir daudz argumentu, kuru ietekmē tiek noliegta pašreizējā modeļa dzīvotspēja. Gadu atpakaļ mēs visi uzskatījām, ka tas ir vienīgais modelis, un, kamēr neienāca investori, par sortimentu tirdzniecību no valsts mežiem vispār nerunājām. Pārējos argumentus neminēšu, bet uzsvēršu d) punktu, kurā teikts, ka šī firma vēlās automātiski pārņemt slēgtos līgumus. Nevaru tam piekrist, jo uzskatu, ka vajadzētu izstrādes tiesības konkursa kārtībā.

A.Melnis

Tā kā nostādne par celulozes rūpnīcas apgādi ar izejvielām, ļoti būtiski skar LVM, noformulēšu akciju sabiedrības viedokli. Pieminēšu pašlaik spēkā esošo Meža politiku, tieši saistībā ar ekonomiskajiem jautājumiem. Saistībā ar valsts mežiem, nosaukšu tikai divas lietas - kapitāla vērtību, t. i., meža vērtība nedrīkst samazināties, tai vēlams pieaugt, un, ka meža apsaimniekošanai nepieciešamā naudas plūsma jāorientē uz tirgu. Pašlaik LVM izstrādā ilgtermiņa meža kapitāla apsaimniekošanas plānu. Mūsu speciālistu izstrādātajā versijā, meža kapitāla vērtība varētu būt ap 1 580 miljoni latu, ko veido - 6% meža zeme, 90% mežaudzes un 4% tā infrastruktūra, ceļi. Stratēģijā ir norādīts, ka vēlamiem 2006. gadā sasniegt investīcijas 14,4 milj. latu apmērā, tas faktiski varētu būt 1% no meža kapitāla vērtības. Jautājums, protams, ir, kā tās sasniegt, kā nodrošināt šāda veida investīcijas. Pēc statistikas, ja aplūkojam augošās koksnes tirgu, pagājušajā gadā tirgus daļa bija 35%. Tiek lēsts, ka šobrīd visas nozares saražotā vērtība ir ap 600 miljoni latu. Mēs piedalāmies šajā tirgū, nenoliedzami mēs esam šīs ķēdes pašā sākumā. LVM stratēģijā ir iestrādāts, ka pirmie trīs ķēdes posmi ir - "Sēklas un stādi", mežsaimniecība LVM "Mežs" un "Apaļkoksnes piegādes". Šodienas situācija ir tāda, ka 6000 m³ esam

pārdevuši apaļkoku veidā, 2,34 miljons m³ tiek realizēti IML platībās un 1,48 m³ miljons izolēs. Uzskatām, ka IML ir kļuvis par vērtspapīru, kuram ir iespējas mainīt īpašnieku. Katrs no mums var spriest, kāda varētu būt pieejamība resursiem, attīstoties investoru piedāvātajam scenārijam. LVM nodrošināt koksnes resursu pieejamību ir tik pat svarīgi, kā vienam otram nozares pārstāvim. LVM uzdevums ir nodrošināt meža kapitāla uzturēšanu un tā vērtības palielināšanu. Potenciālā investora mītne zemē valsts mežos koksne tiek realizēta 100% sortimentu veidā. Mēs pašlaik esam sākuma stadijā. Tāpēc piedāvātās pamatnostādnes, protams, vērtējam negatīvi. LVM ir jānodrošina meža kapitāla vērtības ekonomija.

A.Domkins

Mazo un vidējo uzņēmumu asociācija arī rūpīgi seko līdzi notikumu attīstībai. Pirms gada sarunas bija ar citu spēlētāju Latvijas tirgū. Tā bija Metsäliitto grupa, kas šeit darbojas kā pircējs, šobrīd tā ir ļoti daudzu IML īpašniece. Īpašumu maiņa turpināsies, un asociācijas uzņēmumi šajā procesā nav ieinteresētās personas. Prognozējam, ka tuvākajā laikā šīs platības ievērojami pieaugs, jo līdzšinējā pieredze rāda, ka lielākā daļa IML turētāji nespēj stabili darboties nozarē un tādēļ šos līgumus pārdod. Pēdējā gada notikumu attīstību vērtējam pozitīvi, jo sākās ļoti produktīvs dialogs ar valsts mežu apsaimniekotājiem LVM. Pirmais eksperiments parādīja, ka ir ļoti daudz neskaidru lietu. Bet tālākajā virzībā, ar dialoga palīdzību, daudz kas tika mainīts. Pats bezkaunīgākais, ka šajās prasībās absolūti tiek ignorēts dialogs, faktiski prasīts, lai nozares pārstāvji pārtrauc diskutēt un attīstīt to, kas jau iesākts, virzīts. Faktiski tas ir spiediens ne tikai uz LVM, tas ir spiediens uz visu nozari. Domāju, ja notikumi attīstīsies šajā virzienā, ir apdraudēts viss celulozes projekts. Ja tamlīdzīgi noteikumi tiks iestrādāti šī projekta pamatā, tad, izmantojot Eiropas Savienības direktīvas, asociācijas uzņēmumi varēs lieliski taranēt šo līgumu.

M.Roze

Tātad jūs uzskatāt, ka investoru prasības skar ne tikai meža nozari, bet konkurenci pēc būtības.

A.Domkins

Jā.

J.Priednieks

Latvijas Dabas fonda viedoklis arī ir tāds, ka celuloze ir tikai lielā kompleksa sastāvdaļa. Pašreiz šķiet, ka tā tiek hipertofēta. Protams, ir ļoti būtiski, lai tiktu izmantoti visi atlikumi. Domājam, ka LVM notiek normāla attīstība, ir jābūt normāliem tirgus mehānismiem. Mēs visi zinām, uz kādiem noteikumiem 90. gadu sākumā tika slēgti IML. Acīmredzot, ir pienācis laiks, kad ir jāsāk darboties normāliem tirgus mehānismiem. Tādēļ ļoti piesardzīgi izturamies pret šīs problēmas pārspilējumu.

L.Līpiņš

Meža fakultāte ir ieinteresēta, lai meža nozare attīstītos harmoniski. Ir tikai jābrīnās, cik sarežģīti un pretrunīgi ir virzījies celulozes projekts. Rodas iespaids, ka investori uzstāda šīs prasības, lai no Latvijas aizietu ar godu. Tāds iespaids rodas, iepazīstoties ar izvirzītajām prasībām.

M.Roze

Kāds būtu jūsu atbalstāmais variants?

L.Līpiņš

Atbalstām, to, kas Latvijai ir izdevīgi, ka kokapstrādes uzņēmēji piegādā celulozes rūpnīcai izejvielas. Investoriem nav tiesību prasīt, lai dod viņiem mežu.

U.Rotbergs

Pavisam neliela replika Līpiņa kungam - vēl ir viens scenārijs – turpināt sarunas, lai neviens cits investors Latvijā neienāk.

L.Līpiņš

Tas jau tiek darīts visu laiku.

U.Rotbergs

Mūsu konkurētspēja ir atkarīga no tā, cik no viena baļķa mēs spējam saražot gatavo produkciju. Un šobrīd mēs no tā baļķa neiegūstam tik daudz naudiņas, cik no tā iegūst Skandināvijā, Somijā. Jautājums, ko mēs darām ar atliekām, ir biznesa jautājums. Tam šajā gadījumā ir komplekss risinājums - tā ir dimensija, kurā Latvijas puse var formulēt savu viedokli - kas notiek ar mežu kā kapitālu, ietekme uz visu meža sektoru. Tas nozīmē, ka ir jābūt brīvām cenām arī papīrmalkai. Un vēl ir jānoformulē atbildība kā tāda - kādas prasības viņi izvērza valstij, runājot par izejvielām, legalitāti, nodokļu plūsmām.

M.Strazds

Vairākkārt ir izskanējis viedoklis, ka runa ir par resursiem. Mežs kā resurss, kā izejvielas. Jāapzinās, ka šie resursi paliks arvien ierobežotāki. Pasaulē mežu nekļūst vairāk, Latvija ir izņēmums.

H.Jordāns

Es gribu akcentēt, ka jāņem vērā tas, ko minēja jau vairāki iepriekšējie runātāji par šķeldas piegādēm. Tas ir komplekss jautājums, nevar runāt tikai par apaļkoksnes piegādi celulozes rūpnīcai. Šķelda tiek ražota un eksportēta ar katru gadu aizvien vairāk. Un pašreiz ir būtiski sarunu rezultātā panākt, lai šķeldas daudzums tehnoloģiskajā procesā tiktu palielināts, nevis notiktu tā, kā tas dotajā momentā ir juristu projektos.

M.Roze

Tātad aktuāls ir arī tehnoloģiju jautājums, kas bāzēts uz izejvielu optimālu izmantošanu.

J.Biķis

Neskaidrība, kura pašlaik ir nozarē, neļauj daudziem uzņēmumiem pieņemt lēmumus par savu attīstību. Daudzi uzņēmumi bremsē savu attīstību, nezinot, kā tālāk risināsies šie jautājumi. Tāpēc vajadzētu šos jautājumus atrisināt. Ir ļoti daudz neskaidru jautājumu, kas kavē uzņēmums pieņemt lēmumu par veicamajām investīcijām šķeldas ražošanā.

M.Roze

Piekrītu, ka šis ir ļoti būtisks jautājums, jo jebkura vilcināšanās rada tikai zaudējumus. Negatīvs lēmums faktiski nozīmē, ka resursi izmantoti negatīvu rezultātu sasniegšanai. Ja tas būs pozitīvs risinājums, tad mūsu interesēs ir, pēc iespējas ātrāk gūt šīs investīcijas ekonomikā.

I.Kovisārs

Iepriekšējie runātāji jau pieminēja par tehnoloģiskajām niansēm. Es domāju, ka šis jautājums ir viena no pamatnostādņēm un ilgtermiņa pamatnostādnes ir jānodefīnē pēc iespējas ātrāk. Iespējams, ka tas ir politisks lēmums, bet vilcināšanās dramatiski bremsē uzņēmumu attīstību, jo nav skaidrs, kā plānot pieeju resursiem.

A.Ozols

Pirmā problēma ir tāda, ka tiek ierobežota Latvijas valsts, nevis kāds konkrēts biznesa uzņēmums, rīkoties ar savā īpašumā esošu resursu. Otra pamatproblēma ir tā, ka piedāvātie mehānismi nav samērojami ar brīvas konkurences principiem, t.i., priekšrocību izveidošana vienam konkrētam uzņēmumam. Un, ja šeit būtu tikai taiga un nekas šeit nebūtu, iespējams, ka tad varētu būt variants, kad nodod koncesijā un uzņēmums pats visu dara. Meža nozares attīstās, un šajā pavasarī tika pabeigts ekonomiskās ietekmes novērtējums, kur bija arī ietekmes novērtējums uz meža nozari. Runājot par mehānisko koksnes pārstrādi, pašlaik Latvijā no nocirstā m³ saražo pievienoto vērtību vairāk nekā Somijā. Kopējais pievienotās vērtības daudzums Latvijā atpaliek pāris reizes, tādēļ, ka trūkst šī komponenta. Līdz ar to mēs varam secināt, ka mehāniskā koksnes pārstrāde tomēr ir sasniegusi zināmu efektivitātes līmeni un jebkurā gadījumā, pieņemot tālākos lēmumus par celulozes projekta attīstību, nedrīkstam apdraudēt šo komponentu, kas jau dod pievienoto vērtību.

M.Roze

Es domāju, ka šis jautājums tiešām ir ļoti komplekss. Ļoti labi, ka ir forums, kur varam par šiem jautājumiem atklāti diskutēt, kā arī apkopot viedokļus. Tas ir labs pamats, lai tālāk šo jautājumu noformulētu galējā versijā un varētu gatavot valdības priekšlikumus investoriem. Pašreiz man būtu pārsteidzīgi paust galējo pozīciju. Domāju, ka šī ir ļoti laba bāze, lai šādu lēmumu pieņemtu un lai lēmuma pieņemšana notiktu pietiekoši drīz, izanalizējot arī šeit pieminētos juridiskos aspektus.

J.Donis

Es gribētu izteikt piezīmi par formu, nevis būtību. Man gribētos redzēt arī 3.3. punktu, jo dokumentā ir atsauces uz 3.3. punktu. Pieļauju, ka tā ir kļūda, bet tādām kļūdām var būt tālejošas sekas. Tālāk, interesanti, kāpēc investori vēlas, lai saglabā konstantā līmenī izsoles apjomus. Daudzas lietas, kas tiek šeit prasītas, ir diezgan neskaidri izteiktas. Institutā uzskatām, LVM apaļkosnes tirdzniecībai valstī varētu būt daudzkārt izdevīgāks mehānisms.

M.Roze

Uzskatu, ka aizrādījums ir pilnīgi pareizs, jo jāievēro korekta dokumentu numerācija. Jebkurai neskaidrībai, neprecizitātei var būt neprognozējamas sekas. Ceru, ka mums būs iespēja tuvākajā laikā turpināt diskusiju par citiem jautājumiem.

J.Biķis

Esmu informēts, ka jūs piedalīsieties nozares asociāciju sanāksmē. Lūgums sagatavot līdz 19.12.2002. gada lēmumu.

M.Roze

Paldies par uzaicinājumu. Šis ir pasākums, ko es labprāt apmeklētu, noteikti sagatavošu uz šo sanākumi argumentētu gala lēmumu.

Nolēma:

Pieņemt zināšanai.

- 3. Par politikas pamatnostādņem Valsts akciju sabiedrības “Latvijas Valsts meži” stratēģiskajam plānam.**
Ziņo J. Birģelis.

J.Birģelis

Zemkopības ministrija 1.11.2002. kā akciju turētājs saņēma LVM stratēģiskā plāna 2002. – 2006. gadam projektu. Stratēģija attiecas uz 25 % Latvijas valstij piederošajiem mežiem, nosūtījām to interešu partneriem apspriešanai. Latvijas Kokrūpniecības federācija pieprasīja, lai stratēģiskajā plānā tiktu turpinātas tās pašas politiskās nostādnes, kas tika izvirzītas Meža politikā un lai būtu precīzi formulēti spēles noteikumi ilgākam laika periodam. Ar to saprotot, ka Meža politikas pamatnostādnes ir stratēģiskā plāna preambula. Par pamatnostādņēm ir bijusi diskusija starp Latvijas Kokrūpniecības federāciju un LVM. Lai politiskā pamatnostādnes akciju turētājs apstiprinātu politiskajā līmenī, lūdzam par tām diskutēt Meža konsultatīvās padomes locekļus.

J.Biķis

Pirms diviem gadiem tika apspriesta LVM stratēģija līdz 2003. gadam, kad tika jautāts, kas notiks pēc 2003. gada, uzzinājām, ka tirgū ienāks jauns spēlētājs. Tagad ir uzrakstīts dokuments līdz 2006. gadam, līdz ar to pēc 2006. gada pastāv iespēja, mainoties politiskajai nostādnei, valdībai, radikāli mainīt politiskās pamatnostādnes. Tāpēc uzskatām, ka šo dokumentu jādala trijās daļās. Pirmajā daļā norādot, kā valsts rīkosies ar savu īpašumu, otrajā daļā norādot ilgtermiņa attīstības kritērijus, kurā atspoguļotos arī tas, kā mainīsies koksnes pārdošanas sistēma, trešajā daļā norādot darbība stratēģiju fiksētam laikam. Arī ministrija, kā īpašnieks, atzina, ka būtu nepieciešams šāds sadalījums. Kategoriski lūdzam šo dokumentu pārstrukturēt.

J.Birģelis

Vēlos piebilst, ka arī akciju turētājs piekrīt šādai stratēģiskā plāna struktūrai, akceptējot resursu ilgtermiņa izmantošanas pamatmērķus.

A.Ozols

Ministrijā esam diskutējuši par struktūru. Jums pieejamā dokumentā ir redzamas tās tēzes, kuras sagatavoja Latvijas Kokrūpniecības federācija. Vēlos piebilst, ka, veidojot LVM stratēģijas struktūru, jāņem vērā nozares kopīgi izstrādāto un Ministru kabineta akceptēto Meža politiku. Politikas pamatnostādnes būtu galējā variantā jāapspiež Meža konsultatīvajā padomē, jo uz tām balstās nozares stabilitāte. Būtiskas ir resursu attīstības prognozes un mērķu izvirzīšana. Kā arī korporatīvā stratēģija un biznesa plāns.

M.Strazds

Es pilnībā atbalstu priekšlikumu, strukturēt plānu pēc būtības, jo, ja mēs runājam par mežu un par stratēģiju piecu gadu kontekstā, tas ir smieklīgi. Šim periodam vajadzētu būt vismaz 50 - 100 gadu robežās, lai varētu domāt par mežu kā par saimniecisku sistēmu. Lai varētu skatīties uz mežu kā uz ekoloģisku vienību no bioloģiskā viedokļa, - šai stratēģijai vajadzētu būt vismaz 400 gadu garumā. Saskāros ar diezgan neloģisku stratēģiju, skatot daudzus akciju sabiedrības atsevišķo struktūrvienību meža attīstības plānus, saistībā ar sertifikāciju. Tajos tiek runāts par ilgtermiņu, norādot 10 gadus. Definējot lielos mērķos, nevajadzētu aizmirst arī visus pārējos ar mežu saistītos aspektus. Nerunāt tikai par to, cik mēs gribam redzēt koksnes, bet definēt arī citu meža funkciju nozīmību, jo šādas politiskas nostājas trūkums rada problēmas, domājot par dabas aizsardzības stratēģiju, par dažādām meža attīstības stratēģijām, jo mežs nav tikai kubikmetri.

U.Rotbergs

Par ko mēs šodien runājam - par akciju sabiedrības stratēģiju vai par stratēģijas pamatnostādņēm. Stratēģijas apspriešana prasīs ļoti ilgu laiku. Tā kā esmu saistīts ar akciju sabiedrības darbību, tad varu pateikt, ka 20.datumā, saskaņā ar Padomes sēdē

nolemto, Padome dos atzinumu par stratēģiju. Šodien jūsu priekšā ir pamatnostādnes, par kurām varētu diskutēt. Man ir daži komentāri, kurus esmu iesniedzis Birģeļa kungam. "Valsts nepārdod (neprivatizē) tai piederošo meža īpašumu", tā ir ļoti statiska norma, tā neļauj Latvijā attīstīt tādas naudas plūsmas uz valstīm, kurās mežsaimniecība nav rentabla. Ir zināmi krāpnieciski darījumi, mēģinot iegūt mežu ar lielu vērtību par kadastrālu vērtību. Neesmu par valsts mežu privatizēšanu, bet šie jautājumi jāformulē daudz rūpīgāk. Mežsaimniecība arī ir saimniecības nozare, ieguldījumi mežā būs daudz lielāki nekā citur. Šāda norma iesaldē vai mazina attīstības iespējamību. Es nesaku, ka jāprivatizē valsts meži, vienīgi vajadzētu formulēt savādāk. Otrais punkts: "Īpašnieka funkcijas valsts mežos īsteno valstij pilnībā piederoša un gan kopumā, gan pa daļām neprivatizējama valsts akciju sabiedrība "Latvijas valsts meži", kas saglabājama kā viena juridiska persona." Tas ir pārāk vienkāršots slēdziens. Tādā veidā nevajadzētu formulēt, jo nevar zināt, vai nākotnē būs kāds monopols vai, piemēram, nebūs jāprivatizē dekoratīvo stādu audzētava. Tas nenozīmē, ka esmu par LVM privatizāciju. Runājot, "...par valsts mežu un meža infrastruktūras ieguldīšanu pamatkapitālā", nebūtu obligāti jāiegulda pamatkapitālā, varētu atspoguļot bilancē, lai Valde varētu prasīt atbildību par apsaimniekojamā objekta kapitāla vērtības pieaugumu vai kritumu. "Valsts kā meža īpašnieks sakārto un attīsta biznesa vidi mežā un ap to..", tā ir norma, kas būtu jāpieņem Ekonomikas ministrijā vai Ministru kabinetā. Meža normatīvo vidi mēs varam sakārtot tikai Meža likuma, nevis uzņēmējdarbības kontekstā. "Valsts saglabā komerciāli izmantojamo valsts mežu īpatsvaru..", ja īpatsvars ir procentuāla attiecība, t.i., vai palielinās meža zemes, tas vēl nenozīmē ekonomiski izdevīgu saimniekošanu. "LVM peļņa pamatā tiek izmantota meža kvalitātes palielināšanai, meža infrastruktūras attīstībai un apsaimniekojamo meža platību palielināšanai". Tikko LVM viceprezidents teica, ka galvenais LVM uzdevums ir meža kapitāla vērtības palielināšana, lai gan meža kvalitātes palielināšana ir būtisks jautājums, Latvijas likumdošana nosaka, ka peļņas jautājumi ir LVM Valdes kompetencē, kura izstrādā priekšlikumus Padomei, kas tos apstiprina. Būtu jocīgi, ja komerciālam uzņēmumam, kurš darbojas atbilstoši likumam par akciju sabiedrībām, un, ja, teiksim, ar nākošo gadu vēl citādāk, noteiktu kā regulēt peļņu. Labi, ka ir šādas pamatnostādnes, bet pieņēmumiem jābūt saturīgākiem un aprakstošākiem, uz kuriem balstītos LVM stratēģiskais plāns.

A.Ozols

Pašreiz mēs nediskutējam par LVM stratēģisko plānu. Stratēģiskā plāna analīzes rezultātā nonācām pie atziņas, ka ir jābūt politisko uzstādījumu daļai. Jautājums, vai šāda veida struktūra Meža konsultatīvās padomes locekļiem ir pieņemama. Aicinām izteikt arī viedokli par piedāvāto tekstu.

J.Priednieks

Dīvaini, ka mēs abstrahējamies no puses Latvijas mežu. Attiecībā uz privātajiem mežiem ir skaidrs, ka to izstrāde pašreiz gandrīz divas reizes pārsniedz valsts mežu izstrādi, bet ilgi tā neturpināsies. Esošie likumi nenosaka atjaunojamās sugas un kā obligātu prasību neizvirza atjaunošanas nepieciešamību. Valstij ar saviem mežiem vajadzētu slāpēt šo efektu. Valstij vajadzētu domāt vismaz par tuvākajiem piecdesmit gadiem, kuru sugu augšanu stimulēt, ņemot vērā nevienmērīgo vecumstruktūru. Privatizācija praktiski jau ir sākusies. Runājot par peļņu, skaidrs, ka peļņa būs svārstīga, vajadzētu paanalizēt, cik pamatots ir fiksētais maksājums, varbūt valstij tomēr būtu jāatrod elastīgāka pieeja.

M.Strazds

Atbalstu Rotberga kunga teikto, ka būtu jāapspriež konkrētais teksts. Piemēram, 5. punktā labprāt redzētu nevis sociālismam cienīgu formulējumu, bet gan to, kāds būs šis sadalījums.

J.Biķis

Jautājums ir aktuāls, uzskatām, ka LVM stratēģijai jābūt strukturētai trijās daļās. Par peļņas novirzīšanu, attīstot kādu apakšnozari, piemēram, stādu audzēšanu, un pēc kāda laika pārdodot, peļņa netiktu novirzīta pamatmērķiem, piemēram, infrastruktūras sakārtošanā. Nepieciešami uzdevumi gan piecdesmit, gan četriem gadiem. Pirmās divas LVM stratēģijas daļas būtu jāapspriež lielākā forumā.

A.Ozols

Kādi priekšlikumi?

H.Jordāns

Jāturpina darbs, precīzi izstrādājot vidējo daļu.

M.Strazds

Atbalstu priekšlikumu. Vienīgi nevajadzētu aizmirst, ka mežs nav tikai m³.

A.Melnis

Pie LVM stratēģijas projekta tiek strādāts, aicinām izteikt ierosinājumu.

U.Rotbergs

20. decembrī Padome sniegs savu atzinumu. Ir divi būtiski jautājumi, par kuriem jādiskutē. Pirmkārt, par meža politiku, otrkārt, kā interpretēt meža politikas jautājumus LVM stratēģisko uzdevumu realizācijā. Ir nepieciešams LVM stratēģiskajā plānā iestrādāt konkrētus ilgtermiņa mērķus.

J.Birģelis

Politiskās nostādnes ir jāformulē ārpus šī apspriešanas procesa, kādas ilgtermiņa politiskās garantijas būtu nepieciešamas.

Nolēma:

Rekomendēt LVM stratēģisko plānu izstrādāt trijās nodaļās. Iesniegt MKP locekļiem savus priekšlikumus LVM un Zemkopības ministrijai kā kapitāldaļas turētājam līdz 20. decembrim. Regulāri informēt MKP locekļus, kad LVM mājas lapā tiek aktualizēts LVM korporatīvās stratēģijas 2002.-2006.projekts.

4. Citi jautājumi.

A.Ozols informē par 4. Ministru konferenci Par mežu aizsardzību Eiropā, kura notiks 2003. gada aprīlī.

Nolēma:

Pieņemt zināšanai.

Zemkopības ministrs

M.Roze

Protokolēja

M.Mikule